

Особливості розвитку інтернаціоналізації вищої освіти

Міжнародна економічна, соціальна і культурна інтеграція, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій і перехід до інформаційного суспільства актуалізували запит на підготовку фахівців, навички і компетентності яких відповідають світовим вимогам. Відповіддю на цей запит сучасного світу стала інтернаціоналізація вищої освіти.

Поняття інтернаціоналізації вищої освіти є складним неоднозначним феноменом, який постійно розвивається і оновлюється. Найбільш поширеним визначенням інтернаціоналізації є формулювання Дж. Найт, де вона визначає інтернаціоналізацію вищої освіти на національному, секторальному та інституційному рівнях як процес інтеграції міжнародного, міжкультурного або глобального вимірів у мету, функції і надання вищої освіти.

Термін «інтернаціоналізація» у галузі освіти почав застосовуватися з початку 1980-х років, хоча саме явище не є новим в освіті. Ще в епоху Середньовіччя студенти мандрували Європою від одного університету до іншого у пошуках нових знань.

У ХХ ст. інтернаціоналізація стрімко розвивається завдяки заснуванню Інституту Міжнародної Освіти в Сполучених Штатах в 1919 р. та створенню Британської Ради в Об'єднаному Королівстві в 1934 р., першопочатковою метою яких була підтримка миру та налагодження стосунків між країнами, але які з часом перетворилися на осередки розповсюдження освіти та культури.

Наприкінці 1980-х років розвиток інтернаціоналізації переходить від випадкових проявів до організованої діяльності, чому сприяли європейські програми для досліджень і навчання, особливо програма «Еразмус».

З другої половини 1990-х років інтернаціоналізація зміщує наголос з політичних на економічні обґрунтування. В пошуках більш стратегічних підходів до інтернаціоналізації в Європі впроваджується Болонська система (1999). Саме програма «Еразмус» заклала основи Болонського процесу і забезпечила створення засобів та інструментів для її втілення.

У ХХІ столітті інтернаціоналізація набуває специфічних форм і ставлення до неї варіює від всебічної підтримки та розвитку з боку науково-освітньої спільноти з надією на забезпечення рівного доступу до знань на міжнародному рівні у перших роках століття до занепокоєння і критики тих самих освітян через погіршення якості освіти та порушення академічних свобод внаслідок комерціалізації та комодифікації освіти та науки в останні роки.

Політика Сполучених Штатів, брекзит і антиімігрантські настрої сприяли посиленню невдоволення інтернаціоналізацією, закидаючи їй безмірне розпосюдження навчання англійською мовою, нерозсудливе залучення іноземних студентів і нестримну розбудову міжнародних філій університетів.

Все більше науковців схиляються до думки про інклюзивну інтернаціоналізацію, коли зміст освітніх програм, методів оцінки якості та результатів навчання набувають інтернаціональних вимірів.

Незважаючи на свої іноді небездоганні форми, методи і стратегії реалізації інтернаціоналізація перетворилася у ключовий фактор, який позитивно впливає на

якість вищої освіти за рахунок впровадження міжнародного виміру у національну освіту. Сучасні реалії життя змушують науковців шукати нові форми і засоби впровадження інтернаціоналізації у навчальний процес, щоб надати об'єктивну можливість студентам долучитися до надбань міжнародного науково-освітнього потенціалу незалежно від рівня достатку і місця проживання.

Дудікова Л.В., Логутіна Н.В.

Проблема готовності до професійної діяльності у процесі майбутньої успішної самореалізації студентів вищих закладів освіти України

Перехід до ринкових відносин, нові соціально-економічні умови розвитку Української держави, її входження до світового співтовариства спонукають до змін в усіх сферах суспільного життя, зокрема, в системі освіти, яка становить основу відтворення інтелектуального, духовного та наукового потенціалу народу, слугує потужним засобом розв'язання проблем розвитку науки й техніки, культури й національного відродження, становлення державності, утвердження принципів демократії, професіоналізації життя країни.

У цьому контексті перед вищими закладами освіти постає відповідальне завдання - забезпечити високопрофесійну підготовку фахівців нової формації, здатних розв'язувати складні проблеми розбудови демократичної, європейської держави. Особливої актуальності набуває проблема підготовки до майбутньої професійної діяльності студентів вищих закладів освіти - дещо специфічного соціального прошарку людей, які мають значний вплив на економічне, політичне, інтелектуальне та наукове життя суспільства.

Тривалий час цій проблемі в нашій країні, з певних об'єктивних причин, не приділялась належна увага, оскільки це потребує активних пошуків у визначенні змісту й методів у її розв'язанні. Майбутнім фахівцям потрібна не тільки солідна професійна база знань, набутих у вищому закладі освіти, але й обов'язкове володіння іноземними мовами – щонайбільше в професійному аспекті.

Володіння іноземною мовою майбутніми фахівцями розглядається нині не тільки як атрибут інтелектуального розвитку людини з вищою освітою, але й як умова успішної діяльності у сфері виробництва, менеджменту, економіки, медицини тощо. Адже майбутній фахівець повинен не тільки досконало володіти знаннями професійного напрямку, але також і вільно спілкуватися з представниками інших держав у різних галузях їхньої майбутньої професійної діяльності для обміну досвідом.

Будучи інструментом людської діяльності, мова у всіх її аспектах, як відомо, неминуче несе на собі відбиток впливу тих, хто нею користується. У цьому контексті іншомовне спілкування професійної спрямованості також не є винятком. Тут відбиток впливу виявляється у лексичних, граматичних, синтаксичних, психолінгвістичних особливостях професійного спілкування, що і складає зміст дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (ІМПС). Це можна представити у вигляді:

- а) професійно значущих текстів;
- б) країнознавчих знань, які забезпечують необхідний фон, на якому реалізується професійно обумовлена мовленнєва поведінка;